

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ- ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΧΝΑ-Α02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διεπιστημονική προσέγγιση για την ενεργό και υγιή γήρανση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Θεωρία -Διαλέξεις	39	7,5 ECTS	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.hmu.gr/courses/SW355/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Γνώσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ κατανόηση των παγκόσμιων τάσεων στη γήρανση του πληθυσμού ▪ γνώση των προκλήσεων που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι ηλικιωμένοι και οι φροντιστές τους ▪ γνώση του πλαισίου πολιτικής της ενεργούς γήρανσης (εννοιών και προσδιοριστών κ.ά.) ▪ κατανόηση της συμβολής των συμπεριφορικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προσδιοριστών της υγείας <p>Δεξιότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ εφαρμογής των γνώσεων για την υλοποίηση δράσεων για προαγωγή της υγείας των ηλικιωμένων ▪ εφαρμογής πρακτικών στη φροντίδα των ηλικιωμένων <p>Ικανότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ κριτικής εξέτασης των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι ηλικιωμένοι ▪ ανάπτυξης παρεμβάσεων και δράσεων σχετικά με την ενεργό και υγιή γήρανση ▪ δημιουργίας καινοτόμων πρακτικών στη φροντίδα των ηλικιωμένων και στην αυτοδιαχείριση της υγείας τους

- διεπιστημονική συνεργασία στη φροντίδα των ηλικιωμένων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Επίλυση προβλημάτων
- Παρατήρηση και σύγκριση
- Δεξιότητες προφορικής και γραπτής επικοινωνίας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την έννοια της ενεργού και υγιούς γήρανσης, τους τρεις (3) άξονες και τις έξι (6) ομάδες προσδιοριστών υγείας (π.χ. συμπεριφορικοί, όπως διατροφή και σωματική άσκηση, κοινωνικοί, ψυχολογικοί, περιβάλλον, υπηρεσίες και δομές). Οι φοιτητές/τριες θα είναι ικανοί να αναπτύξουν δράσεις πρόληψης και παρεμβάσεις προαγωγής της ενεργού και υγιούς γήρανσης στους ηλικιωμένους. Επίσης οι φοιτητές και φοιτήτριες θα γνωρίσουν πως οι νέες τεχνολογίες μπορούν να συμβάλλουν στην ενεργό και υγιή γήρανση και να δημιουργούν καινοτόμες πρακτικές στη φροντίδα των ηλικιωμένων και στην αυτοδιαχείριση της υγείας τους (αυτόνομη και ανεξάρτητη διαβίωση). Τέλος, οι φοιτητές και φοιτήτριες θα γνωρίσουν τι είναι και πως αντιμετωπίζεται η επιβάρυνση των φροντιστών ηλικιωμένων ατόμων και ατόμων με άνοια, τι είναι η ανακουφιστική φροντίδα και τα βιοηθικά / δεοντολογικά ζητήματα που σχετίζονται με τις επιλογές στο τελευταίο στάδιο της ζωής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

1. Εισαγωγή στην ενεργό και υγιή γήρανση (ορισμοί, γήρανση του πληθυσμού, μύθοι σχετικά με τη γήρανση, ηλικιακές διακρίσεις, έννοιες και προσδιοριστές της ενεργού και υγιούς γήρανσης).
2. Ο ρόλος των ψυχολογικών παραγόντων στην ενεργό και υγιή γήρανση (αυτοεκτίμηση, αυτοαποτελεσματικότητα, δεξιότητες διαχείρισης, ψυχική ανθεκτικότητα, μετατραυματική ανάπτυξη)
3. Πρόληψη και Προαγωγή υγείας στους ηλικιωμένους (Αξιολόγηση υγείας, προκλήσεις, ευπάθεια, γηριατρικά σύνδρομα και νευρο-ψυχιατρικές διαταραχές στην τρίτη ηλικία)
4. Καινοτόμες πρακτικές στη φροντίδα και τη βελτίωση της αυτόνομης και ανεξάρτητης διαβίωσης των ηλικιωμένων
5. Κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας και οι επιπτώσεις της στην ενεργό και υγιή γήρανση (κοινωνική υποστήριξη, Προγράμματα διαγενεακής σύνδεσης σε ηλικιωμένους ως πολιτικές για την υγιή γήρανση και την κοινωνική συνοχή)
6. Συμπεριφορικοί προσδιοριστές της υγείας: Ο ρόλος της διατροφής στη γνωστική λειτουργία
7. Υπηρεσίες και δομές προαγωγής της υγιούς και ενεργού γήρανσης (Πρόσβαση στην υγεία και στην υγειονομική περίθαλψη) και η εγγραμματοσύνη υγείας
8. Εποπτεία – Καθοδήγηση στη συγγραφή των εργασιών των φοιτητών/τριών
9. Νέες τεχνολογίες και η συμβολή τους στην υγιή γήρανση
10. Το φορτίο των φροντιστών των ηλικιωμένων ατόμων και των ατόμων με άνοια

11. Η προσέγγιση της ανακουφιστικής φροντίδας σήμερα. Βιοηθική διάσταση και εφαρμογές
12. Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών/τριών
13. Παρουσιάσεις εργασιών φοιτητών/τριών

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Δια ζώσης και εξ' αποστάσεως διαλέξεις</p>										
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθήματος μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση Power-point για την παράδοση των διαλέξεων ▪ Χρήση Video-tutorials για την καλύτερη κατανόηση της διδαχθείσας ύλης ▪ Χρήση Email και ψηφιακών μέσων επικοινωνίας/μέσων κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. fb, Skype, Viber, zoom, Webex, google meet) για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1" data-bbox="647 831 1311 1099"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις και Διαδραστική διδασκαλία</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση άρθρων – βιβλιογραφίας - Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>101</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>200</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις και Διαδραστική διδασκαλία	39	Μελέτη και ανάλυση άρθρων – βιβλιογραφίας - Αυτοτελής Μελέτη	101	Εργασία	60	Σύνολο Μαθήματος	200
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις και Διαδραστική διδασκαλία	39										
Μελέτη και ανάλυση άρθρων – βιβλιογραφίας - Αυτοτελής Μελέτη	101										
Εργασία	60										
Σύνολο Μαθήματος	200										
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Η μέθοδος αξιολόγησης βασίζεται στην τελική γραπτή εξέταση (70%) με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, Σωστό/Λάθος, αντιστοιχίσεις, συμπλήρωσης κενών ή/και ερωτήσεις πολύ σύντομης απάντησης και σε γραπτή βιωματική εργασία (30%). Οι οδηγίες συγγραφής δίνονται από την υπεύθυνη καθηγήτρια του μαθήματος και αναρτώνται στο eclass. Στη μέση περίπου του εξαμήνου παρέχεται εποπτεία - καθοδήγηση στη συγγραφή των εργασιών και στο τέλος του εξαμήνου γίνεται παρουσίαση στην τάξη.</p>										

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Aksović N, Bjelica B, Joksimović M, Skrypchenko I, Filipović S, Milanović F, Pavlović B, Čorluka B, Pržulj R. (2020). Effects of aerobic physical activity to cardio-respiratory fitness of the elderly population: systematic overview. *Pedagogy of Physical Culture and Sports*, 24(5), 208-1. <https://doi.org/10.15561/26649837.2020.0501>
- Beard J. R. et al. (2016). The World Report on ageing and health: a policy framework for healthy ageing. *Lancet*, 387, 2145-54.
- Bülöw MH, Söderqvist T. Successful ageing: a historical overview and critical analysis of a successful concept. *J Aging Stud*. 2014 Dec;31:139-49. doi: 10.1016/j.jaging.2014.08.009. Epub 2014 Oct 7. PMID: 25456631.
- Byles JE, Rahman MM, Princehorn EM, Holliday EG, Leigh L, Loxton D, Beard J, Kowal P, Jagger C. (2019). Successful ageing from old to very old: a longitudinal study of 12,432 women from Australia. *Age Ageing*. 48(6), 803-810. doi: 10.1093/ageing/afz116. PMID: 31566675

- Calder PC, Carding SR, Christopher G, Kuh D, Langley-Evans SC, McNulty H. (2018). A holistic approach to healthy ageing: how can people live longer, healthier lives? *J Hum Nutr Diet.*, 31(4):439-450. doi: 10.1111/jhn.12566. Epub 2018 Jun 3. PMID: 29862589.
- Davern M, Winterton R, Brasher K, Woolcock G. (2020). How can the lived environment support healthy ageing? A spatial indicators framework for the assessment of age-friendly communities. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(20), 7685.
- Efthymiou A, Kalaitzaki A, Rovithis M. (2023) Cultural Adaptation of a Health Literacy Toolkit for Healthcare Professionals Working in the Primary Care Setting with Older Adults. *Healthcare (Basel)*: 11(5):776. doi: 10.3390/healthcare11050776
- Efthymiou A, Rovithis M, Kalaitzaki A. (2022). The Perspectives on Barriers and Facilitators in Communication by the Healthcare Professionals and Older Healthcare Users: The Role of Health Literacy. Vol. 2022, *Journal of Psychology and Psychotherapy Research*.
- Eisenmann Y, Golla H, Schmidt H, Voltz R, Perrar KM. Palliative Care in Advanced Dementia. *Front Psychiatry*. 2020 Jul 21;11:699. doi: 10.3389/fpsy.2020.00699. PMID: 32792997; PMCID: PMC7394698. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7394698/>
- June, A., & Andreoletti, C. (2020). Participation in intergenerational ServiceLearning benefits older adults: A brief report. *Gerontology and Geriatrics Education*, 41(2), 169-174. doi:10.1080/02701960.2018.145752
- Kalaitzaki, A., Rovithis, M., Dimitropoulos, A., Koukouli, S., Linardakis, M., Katsiri, E., Rikos, N., Vasilopoulos, G., Tsolas, G., Papachristou, A., Dimitrantzou, A., Katsiris, D., & Stavropoulou, A. (2023). Promoting self-management of chronic diseases and independent living through technology: A study of self-reported needs, priorities, and preferences. *Medicina*, 59(8), 1493; <https://doi.org/10.3390/medicina59081493>
- Kalaitzaki, A., Tamiolaki, A., & Tsouvelas, G. (2022). From secondary traumatic stress to vicarious posttraumatic growth amid COVID-19 lockdown in Greece: the role of health care workers' coping strategies. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*, 14(2), 273-280. <https://doi.org/10.1037/tra0001078>
- Kalaitzaki, A.E., Tsouvelas, G., & Koukouli, S. (2021). Social capital, social support and perceived stress in college students: The role of resilience and life satisfaction. *Stress & Health*, 37(3), 454-465. doi:10.1002/smi.3008. Epub 2020 Nov 27.
- Kleopa D, Panayiotou A, Kouta C, Middleton N. (2023). Developing and field testing the Neighbourhood Observational Tool for auditing urban community environments (CyNOTes) in the city of Limassol, Cyprus, *Cities & Health*, 7(5), 779-794, DOI: 10.1080/23748834.2023.2192895
- Kotsani M, Kravvariti E, Avgerinou C, Panagiotakis S, Bograkou Tzanetakou K, Antoniadou E, Karamanof G, Karampeazis A, Koutsouri A, Panagiotopoulou K, Soulis G, Stolakis K, Georgiopoulos I, Benetos A. (2021). The Relevance and Added Value of Geriatric Medicine (GM): Introducing GM to Non-Geriatricians. *J Clin Med.*, 10(14), 3018. doi: 10.3390/jcm10143018. PMID: 34300184; PMCID: PMC8304813
- Livingston G, et al. (2020). Dementia prevention, intervention, and care: 2020 report of the Lancet Commission. *Lancet*, 8;396(10248):413-446.
- Mazurek J, Szcześniak D, Urbańska K, Dröes R-M, Rymaszewska J. (2019). Met and unmet care needs of older people with dementia living at home: Personal and informal carers' perspectives. *Dementia*. 18(6):1963–75.
- Rovithis, M., Kalaitzaki, A.E., Stavropoulou, A., Rikos, N., Kelesi-Stavropoulou, M., Faso-Barka, G., Linardakis, M., & (2022). Work related burnout syndrome, information satisfaction and concern of safety among Greek nurses during the first wave of COVID-19 outbreak. *Frontiers of Nursing*, 9(3), 285-293. <https://doi.org/10.2478/fon-2022-0036>
- Rudnicka, E., Napierała, P., Podfigurna, A., Męczekalski, B., Smolarczyk, R., & Grymowicz, M. (2020). The World Health Organization (WHO) approach to healthy ageing. *Maturitas*, 139, 6-11.
- Sapci AH, Sapci HA (2019). Innovative Assisted Living Tools, Remote Monitoring Technologies, Artificial Intelligence-Driven Solutions, and Robotic Systems for Aging Societies: Systematic Review *JMIR Aging*, 2(2):e15429 doi: 10.2196/15429
- Triantafyllou, J. et al (2006), Eurofamcare, services for supporting family carers of older dependent people in Europe: characteristics, coverage and usage, the national survey report for Greece, Athens
- Tun, S. Y. Y., Madanian, S., & Mirza, F. (2021). Internet of things (IoT) applications for elderly care: a reflective review. *Aging clinical and experimental research*, 33(4), 855-867.
- Urtamo A, Jyväkorpi SK, Strandberg TE. (2019). Definitions of successful ageing: a brief review of a multidimensional concept. *Acta Biomed*. 23;90(2), 359-363. doi: 10.23750/abm.v90i2.8376. PMID: 31125022; PMCID: PMC6776218.
- Valero-Ramon Z, Louro P, Irio L, Dimitriadis I, Poiitis M, Toliopoulos T, Lagakis P, Petridis G, Papachristou N, Núñez-Benjumea FJ, Hors-Fraile S, Vakali A, Gounaris A, Shapiro D, Naranjo JC, Levva S, Billis A, Traver V, Bamidis P. (2022). A Collective Intelligence Platform to Support Older Cancer Survivors: Towards the Definition of LifeChamps System and Big Data Reference Architecture. *Stud Health Technol Inform*, 6;290, 1008-1009. doi: 10.3233/SHTI220241.
- WeDo project (2012). Ευρωπαϊκό πλαίσιο ποιότητας για τις υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας. https://www.50plus.gr/wp-content/uploads/2020/05/24171_WeDo_brochure_A4_48p_EL_WEB-GREEK.pdf
- WHO (2020). Palliative Care. Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care#:~:text=The%20global%20need%20for%20palliative%20care%20will%20continue,hospital%20admissions%20and%20the%20use%20of%20health%20services>
- World Health Organisation (2021). Global Campaign to Combat Ageism [Internet]. Geneva; 2021 [cited 2022 Jan 8]. Available from: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240016866>
- World Health Organization. (2021) ELDER ABUSE. Available at: https://www.who.int/healthtopics/elder-abuse#tab=tab_1

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Age and Ageing
 Ageing and Society
 Ageing Research Reviews
 Ageing and Disease
 Ageing and Mental Health
 Ageing Clinical and Experimental Research
 Alzheimer's & Dementia
 American Journal of Alzheimer's Disease & Other Dementias

American Journal of Geriatric Psychiatry
Archives of Gerontology and Geriatrics
BMC Geriatrics
Clinical Interventions in Aging
Current Aging Science
Dementia
Dementia and Geriatric Cognitive Disorders
European Journal of Aging
Frontiers in Aging
Geriatrics and Gerontology International
Gerontology and Geriatric Medicine
Interdisciplinary topics in gerontology and geriatrics
International Journal of Aging and Human Development
International Journal of Alzheimer's Disease
International Journal of Geriatric Psychiatry
International psychogeriatrics
Journal of Alzheimer's Disease
Journal of Aging and Health
Journal of Aging Studies
Journal of Cross-Cultural Gerontology
Psychogeriatrics
Psychology and Aging
Quality in Ageing and Older Adults
Research on Aging
The Gerontologist
The journal of frailty and aging
The journals of Gerontology. Series B, Psychological sciences and social sciences